

Реєстр загальномовного словника і лексикографічний стандарт

Динамічні зміни в лексичній системі сучасної української мови зумовлені зовнішніми (бурхливий розвиток наук, політичні події, розвиток спорту, зрушення в мистецьких сферах, науково-технічний прогрес – виробничий та побутовий, зміни в освіті, харчовій галузі, медицині) та внутрішньомовними чинниками (перегляд наявного лексичного фонду під кутом зору усунення російськомовних калюк, активізація питомих словотворчих ресурсів, активізація пасивної лексики, іншомовні запозичення на позначення слів і понять – нових і вже відомих). Тенденцією до демократизації літературної мови пояснюється вистання лексичних одиниць розмовного різновиду української літературної мови (*суру, федерали, дерибан*). Спостерігається також зворотний «орозмовлюванню» мови процес – використання книжної, актуалізованої лексики (*фронда, реконкіста, хартія, варвари, тампліери*).

У вживанні застарілої лексики поєднуються два різні процеси: активізація її використання (*латифундисти, батраки, заробітчани*) та актуалізація значення слова для нейтральної номінації (*губернатори, уїзди, комісари*).

Конкуренція синонімічних номінацій виникає внаслідок різноспрямованих процесів називання: неозапозичення і актуалізація пасивного фонду (*мер, градоначальник, міський голова; хостел, нічліжка, (г)отель*).

Джерелом поповнення сучасної української літературної мови є: 1) нові слова, утворені за наявними (рідше – за новими) дериваційними моделями і типами; 2) активізовані лексичні одиниці, що функціонували на периферії словникового складу; 3) актуалізовані слова, що зазнали переорієнтації; 4) семантичні інновації тощо. Використання лексичних одиниць розмовного різновиду української літературної мови, а також зворотний «орозмовлюванню» мови процес – вживання книжної, актуалізованої лексики пояснюється тенденцією до демократизації літературної мови. У вживанні застарілої лексики поєднуються два різні процеси: активізація її використання і актуалізація значення слова для нейтральної номінації. Конкуренція синонімічних номінацій виникає внаслідок різноспрямованих процесів називання: неозапозичення і актуалізація пасивного фонду. Швидкими темпами відбувається нині термінізація (зростання питомої ваги спеціальної лексики, наприклад, внаслідок розвитку наявних терміносистем виникає потреба в спеціалізації

окремих термінів, розмежуванні близьких, але нетотожних понять) та детермінізації (заміна точних значень книжних слів значеннями менш точними і перехід їх зі сфери спеціальної до розмовної, насамперед через ЗМІ) загальнолітературної мови.

Кодифікацію, нормалізацію і подальше вдосконалення норм офіційної мови дослідники залічують до основних напрямків мовної політики будь-якої держави [1], наголошуючи, що ознакою нормативності й кодифікованості літературної мови є практика створення лексикографічних праць [2: 3], оскільки словник є найзручнішою формою узагальнення результатів теоретичного осмислення і всебічного опису мовних явищ і фактів і «стає метою і підсумком дослідницької праці» [3: 42]. Словник є одним з головних засобів здійснення науково обґрунтованої мовної політики і підвищення мовленнєвої культури. Сучасні тлумачні словники, передусім академічні, це ґрунтовні нормативні посібники, укладання і вдосконалення яких потребує скрупульозної дослідницької роботи. Мовна політика щодо динамічного характеру норм літературної мови полягає в її кодифікації – встановленні правил слововживання в словниках і граматиках.

Завдання словника – відобразити лексико-семантичні зміни, що відбуваються в мові. Адже створення словників як найзручнішої форми узагальнення результатів теоретичного осмислення і всебічного опису мовних явищ і фактів є ознакою нормативності і кодифікованості літературної мови. Формування лексику нового літературного стандарту української мови вимагає нині від лексикологів і лексикографів посиленої уваги як до визначальних процесів слововживання, так і до принципів і форм лексикографічного опрацювання сучасного словникового складу. Нова українська лексикографія задовольняє усі сфери суспільного життя: науку, освіту, виробництво, медицину тощо. Отже, виваженим шляхом розбудови і нормалізації українського літературного лексику з огляду на динамічні процеси, які його формують на сучасному етапі, має бути принцип розумної збалансованості між традицією і потребами в нормативному оновленні. Український лексикон потребує обережного опрацювання, вироблення мовознавцями надійних рекомендацій щодо його подальшого вдосконалення, щоб не розірвати історичних традицій у розвитку української літературної мови, адже саме стрижневі традиції забезпечують повагу до неї з боку суспільства.

Основою укладання тлумачного словника будь-якого обсягу і критерієм відбору слів до нього є якомога повніша картотека з творів художньої, публіцистичної, науково-популярної тощо літератури. В українській лексикографії склалася добра традиція формування реєстру словника з паралельним

добором джерел для його ілюстративної частини. Традиційним залишається й завдання словника – адекватний опис системи загальноновживаної лексики на сучасному етапі.

Пошук нових виражальних засобів для нової цільової установки, зорієнтованої на масову аудиторію і створення загальнонаціонального комунікативного і культурного простору, спричинився до втрати наприкінці минулого століття художньою літературою як методу естетичного самовираження особистості своєї нормотворчої значимості і перехід цієї функції до ЗМІ (передусім усних), зорієнтованих на масового споживача (читача / глядача). Таким чином, з кінця ХХ ст. мова ЗМІ з масовим вторгненням розмовної стихії в найрізноманітніших формах її реалізації стає еталонним, нормотворчим чинником, «що впливає на формування норми сучасної літературної мови, а також на рівень етнічної мовної культури в цілому» [4: 101].

Сьогодні висуває перед словниками української мови головне завдання – бути посібником з культури української мови, підручником і порадиником при її вивченні.

Окреслено кілька напрямків, які потребують особливої уваги при підготовці лексикографічних праць, серед яких особливе місце займають актуалізація реєстру словника і посилення принципу нормативності при оцінюванні мовних фактів.

Оскільки сучасний лексичний вибух спричинений науково-технічною революцією і науково-технічна термінологія є найважливішим джерелом поповнення словникового складу української мови, поява нових понять і термінів на позначення досягнень науки і техніки потребує перегляду, систематизації та кодифікації значного за обсягом лексичного матеріалу. При створенні словників тлумачного типу цілком природно постає питання про відбір спеціальної лексики до його реєстру (які терміни і на яких підставах мають до нього включатися). Особливо актуальне це питання сьогодні, коли відбувається активне поповнення словникового складу термінологією різних областей науки, техніки, виробництва, а особливо зі сфери інформаційних та комп'ютерних технологій, проте оптимальних принципів і надійних критеріїв відбору термінів до тлумачного словника лексикографія досі немає. Питання про місце спеціальної лексики в загальномовних словниках одне з найскладніших в сучасній лексикографії. Одні терміни, щойно з'явившись, швидко поповнюють склад загальнолітературної мови, інші можуть так ніколи і не вийти за межі професійного вжитку. З питанням відбору спеціально-термінологічних мовних новацій до тлумачного словника літературної мови пов'язані діаметрально противлежні точки зору, а саме: які з них належать

загальнолітературній мові, а які вузькоспеціальному вжитку. Наявність діаметрально протилежних позицій сигналізує про необхідність чіткого формулювання принципів засад тлумачного словника щодо спеціальної термінології. Не схиляючись до жодної з крайніх точок зору, дослідники слушно зауважують: «Словник включає до свого складу ту частину спеціальної термінології, яка, входячи до складу тієї чи іншої термінологічної системи, є разом з тим частиною системи загальнолітературної мови» [5: 12]. Тобто з розподіленої за різними терміносистемами лексики до загального тлумачного словника слід включати ту її частину, яка є водночас частиною загально-вживаної лексики і дає уявлення про вплив спеціальних галузей знань на соціальний прогрес, рівень матеріальної і духовної культури народу.

Вагомим аргументом для включення терміна в словник літературної мови є його поява на сторінках художньої літератури і публіцистичних творів. Звідси ніби випливає, що всі терміни, засвідчені у творах письменників, мають вводитися в словник, що загрожує перетворити його на довідник зі спеціальної термінології. Проте твори деяких письменників переобтяжені вузькоспеціальними термінами через втрату їх авторами відчуття відмінності між професійною лексикою і словами загальнонародної літературної мови або внаслідок надмірного захоплення відтворенням реалістичного зображення професійного буття натуралістичною точністю.

Словниковий реєстр поповнюють спеціальні слова:

1. Уже відомі в загальному вжитку терміни і засвідчені творами відомих майстрів: (*магнето, магнітер, т(х)еквондо, мо(у)ндіаль*).

2. Терміни на позначення родових понять якої-небудь спеціальної області знань (напр., *амід* (хім.) служить загальною назвою аміногрупних кислот).

3. Маловживані в загальній мові, але особливі за морфологічною структурою складні терміни, частини яких є словами загальної мови (*повітророзподільник, повітросушник* – ВТС, 999; *землевоз* – 456; *водовимірювач, водовитуск* – 198). Від повноти і багатства картотеки, наповненості її матеріалами з художньої літератури і публіцистичних творів залежить рішення укладачів про включення / невключення до словника термінів на позначення застарілих виробництв (*магнітола, магніторадіола*).

Свідченням міцного входження термінологічної одиниці в літературну мову є широке вживання в літературі (науковій, науково-популярній, публіцистичній, художній, мемуарній) і власне мовні ознаки перетворення терміна на лексичну одиницю загальнолітературної мови (вживання у складі порівнянь, стійких образних, жартівливо-іронічних вживань, поява нетермінологічних значень), напр.: *вена, геморої, маразм, котел, акліматизуватися* тощо.

Прагнення до якомога повнішого відображення мовної дійсності сформувало критерії відбору термінологічних одиниць до загальнономовного словника, а саме:

- суспільна значимість (актуальність) термінів науки і техніки (сфера інформаційних і комп'ютерних технологій);
- врахування структурних умов, що сприяють адаптації терміна до системи літературної мови (словотворчі і термінотворчі моделі);
- вивчення сфери функціонування спеціальної лексики.

Необхідною умовою того, щоб термін став компонентом певної термінологічної системи, є його чітка дефініція, позбавлена енциклопедичності, яка тлумачить значення терміна, а не описує позначуване ним поняття.

Термінологічний фонд сучасної української мови також активно поповнюється за рахунок термінів-словосполучень – багатоконпонентних, але семантично цілісних утворень.

Утворені від власних назв і лексикографічно кодифіковані терміни в українській мові найчастіше вживаються у формі двослівних сполук, де прізвище виступає у ролі присвійного прикметника (*Лапласове перетворення* – ВТС, 606) чи семантичного суб'єкта у формі родового відмінка іменника (*Ніколя призма* – УРЕ, *Лапласа рівняння* – УРЕС), або, оминувши стадію словосполучення, відразу з'являються у вигляді однослівного терміна (*ампер, вольт, кюрі, ват* – ВТС), або зазнають скорочення (*фарад* – ВТС, 1528, *кулон* – 595, *ніколь* – ВТС, Орф-9, ВЗОС, СІС, ССІС) чи входять до складних термінів як одна з основ (*кулонометр* – ВТС, 596 і *кулон-метр* – 595, *вольтаметр* і *вольтметр* – 201, *вольт-ампер* – 201) чи складова словосполучення (*міжнародний кулон* – ВТС, 595), або твірної основи термінів (*дарвінізм* – ВТС, 221, *месмеризм* – 661). Намагання узагальнити написання через дефіс поширеної групи аналітичних форм з невідмінюваною власною назвою у препозиції, уподібнюючи її морфологічну природу до аналітичних прикметників не підтверджується практичною лексикографією, пор.: *кюрітерапія* (ВТС, 601), *рентгенапарат, рентгенапаратура* (ВТС, 1213) і *рентген-еквівалент* (там само).

Будь-який тлумачний словник декларує принцип дотримання сучасних правил орфографії як у дефінітивній, так і в ілюстративній частинах, тобто графічне оформлення слова підпорядковане останнім нормам Правопису або написанням, зафіксованим в останньому виданні найбільш авторитетного Орфографічного словника. До спірних, суперечливих або й неправильних написань слів у тлумачних словниках (не тільки в ілюстраціях, а і в заголовках словникових статей) спричиняється як недостатня нормалізація

правописного кодексу, так і непослідовне дотримання орфографічних норм, на що нерідко хибують також орфографічні словники.

Не сприяє якості видань, зокрема лексикографічних, і так звана революція у видавничій справі та редагуванні, коли в комп'ютеризаційному зав'язатті ігнорується класична, перевірена століттями технологія роботи з текстом.

Головний принцип графічного оформлення слів у словниках тлумачного типу – неухильне дотримання норм. Український правопис в основному впорядкував написання слів. Проте внаслідок динамічних мовних процесів на сучасному етапі на письмі зустрічається багато правописно не нормалізованих слів. Суперечності, породжені різноб'єм у графічному оформленні таких слів, можуть поставити під сумнів вартісність усього лексикографічного видання.

Натепер орфографія більшості давніх запозичень кодифікована (закріплена новітніми словниками). Сучасне орфографічне варіювання іншомовних слів в українському лексиконі слід пов'язувати з правописними правилами, що уможливають факультативне написання, нечіткістю формулювань деяких з чинних правил або відсутністю правил правопису певних лексичних груп.

Останнім часом українською мовою з англійської запозичені назви нових понять (*грант, бартер, дивіденд*), нових реалій і предметів (*пазл, памперс, ксерокс*), нових професій (*іміджмейкер, провайдер*) тощо. Вторинні найменування, запозичувані українською літературною мовою, поповнюють переважно галузеві терміносистеми (*суїцид* (мед.) – *самогубство, евальвація* (фін.) – *оцінка, бренд* (екон.) – *ярлик*). Важливою проблемою є входження в українську мову нових іншомовних слів та їхній правопис. Складний і багатосторонній процес формальної і семантичної адаптації («обробки», «націоналізації») запозичуваного слова до його стабільного функціонування в мові-реципієнті як повноправної одиниці нової мовної системи тривалий у часі, що створює неабиякі проблеми для лексикографічної практики. Орфографія багатьох іншомовних неологізмів останнього часу остаточно не стабілізувалася – нормативний механізм вибору варіантів багатьох слів не діє. Лексикографічна фіксація неологізмів засвідчує, з одного боку, продовження традиції попередніх століть, з іншого, демонструє певні особливості. Традиційна орієнтація на звучання етимона (практична транскрипція) є визначальною. Формальне (фонематичне, орфографічне, графічне) варіювання залежить головним чином від внутрішніх причин, як-от: використання різних способів – транскрипції і транслітерації для передавання одного прототипу (*супервайзер – супервізор* < англ. supervisor), варіантність у передаванні

чужої фонетичної одиниці (*уїкенд* – *вікенд*). Посилило варіативність правописне закріплення передачі [g] і [h] однією літерою [г] (*хакер* – *гакер*), а також неусталені орфографічні норми для написання запозичень разом, через дефіс чи окремо. При цьому найважливішим залишається етап первісного нормування чужомовного слова при його першій лексикографічній фіксації.

Основними причинами орфографічного варіювання слів на сучасному етапі є: а) допуск деякими орфографічними правилами факультативного написання слів; б) нечітке формулювання деяких орфографічних правил; в) відсутність правил для написання деяких груп слів. Звідси лексикографічно кодифіковані варіанти *інавгурація* (НСЗ: 88; ВТС: 494) і *інаугурація* (ВТС: 494), *гакер* (ВЗОС: 122) і *хакер* (ВЗОС: 752), *хакер* (ВТС: 1555; Орф-9: 950; НСІС: 642), *хоспіс* (ВТС: 1571; ВЗОС: 760), *хоспис* (Орф-9: 960; НСЗ: 266).

У лексикографічних працях трапляються порушення правописних норм адаптації нових запозичень фонетичного характеру (*т'ютор* (замість *тьютор*) (НСЗ, 254), *конс'ерж*, *конс'ержка* (замість *консьерж*, *консьержка*) (НСЗ, 114); *нієло* і *нієло* (ВТС), *інтерв'юєр* (СУМ, СУМ-12, УРС) і *інтерв'юєр* (ВТС, Орф-9, ССІС), *оварієктомія* (ВТС, 825), *артерієктазія*, *артерієктомія*; *меркуриметрія*, *меркуріфікація* (НСІС, 378) замість *меркуриметрія*, *меркурифікація*; *бодіблдинг*, *бодіблдер* (РУС I, 106), *бодіпірсинг* (РУС I, 166); *бєбісітер* (ССІС, 99), *бодіблдер*, *бодігард*, *бодіблдинг* (ССІС, 113), *праймеріз* (НСІС, 491) всупереч зафіксованому орфографічним словником нормативному написанню *бодиблдер*, *бодиблдинг*, *бодигард* (УОС, 63), *праймериз* (УОС-9, 668); *скудетто* (НСЗ, 232) (замість *скудето*), *офф-лайн* (НСІС, 442) (замість *офлайн*); *мінімаркет* (НСЗ, 152), *мініскерт* (НСЗ, 153).

Дискусійною проблемою в сучасному українському мовознавстві залишається проблема словотвірного освоєння нових запозичень – слів, основ та неоформантів. Пор. різнобій у поданні таких лексичних одиниць у лексикографічних джерелах: *бізнес-еліта*, *бізнес-індустрія*, *бізнес-карта*, *бізнес-каталог*, *бізнес-клас*, *бізнес-клуб*, *бізнес-ландшафт* тощо і усталене *бізнесмен* (ВТС, 80; УОС-9, 59; ВЗОС, 48; НСІС,), але *бізнесвумен* (УОС-9, 59; НСІС,), *бізнес-леді* (ВТС, 80; УОС-9, 59; ВЗОС, 48) тощо.

Непоследовність у словотвірному освоєнні однотипних за словотвірним значенням похідних одиниць спричиняє словотвірна і правописна неврегульованість нових запозичень – морфем та словотворчих формантів, що маркують інтенсивність ознаки, професійності (*тон-*, *він-*, *бліц-*, *біт-*, *біч-* та ін.) – функціональних аналогів уже словотвірно освоєних іншомовних префіксів *супер-*, *гіпер-*, *архі-*, *екстра-*, *ультра-* та українських *над-*, *за-*, які всупереч українській традиції писати префікси інтенсивності разом у нових

запозиченнях і новотворах пишуться через дефіс, пор. у лексикографічних джерелах: послідовно *бліцвізит*, *бліцкриг*, *бліцопитування*, *бліцтурнір* (ВТС, 88), *бліцкриг*, *бліцкриговий*, але *бліц-візит*, *бліц-вікторина*, *бліц-інтерв'ю*, *бліц-операція*, *бліц-опитування*, *бліц-таксі*, *бліц-турнір* (ВЗОС, 52); *топ-менеджер*, *топ-менеджмент*, *топ-модель*, *топ-модельний* (УОС-9, 884), *top-hit* (НСІС, 599); *віп-гість*, *віп-зал*, *віп-зона*, *віп-клієнт*, *віп-клуб*, *віп-ложа*, *віп-обслуговування*, *віп-персона* (УОС-9, 143); *бігбенд*, *бігборд*, *бігмак* (УОС-9, 58), *бігмак* (НСІС, 90), але *біг-бенд*, *біг-біт*, *біг-борд* (ВТС, 79), *біг-бенд*, *біг-біт* (ВЗОС, 47), *біг-бізнес* (НСІС, 90); *бічламар* (ВЗОС, 51), *бічбол* (УОС-9, 6), але *бічволей* і *біч-волей* (там само), *біч-рок* (ВЗОС, 51); *бодибілдер*, *бодибілдинг*, *бодигард* (УОС-9, 66), *бодибілдинг* (ВЗОС, 54), *бодіпірсинг* (РУС I, 166), але *боді-арт*, *боді-пірсинг* (УОС-9, 66), *боді-арт* (ВЗОС, 54), *боді-стайлінг* (РУС I, 166), *ретро-мода* (УОС-9, 740), але *ретростиль* (там само).

Різномір у написанні з переважанням дефісної форми поширюється навіть на слова, які в мові-донорі пишуться разом або окремо, напр.: *біг-борд* «великий рекламний щит з автономним освітленням» (ВТС, 79) (англ. *bigboard*), *біг-бенд* «великий джазовий окрестр із 17-20 музикантів» (ВТС, 79) (англ. *big bend*), *біг-біт* «форма популярної музики з акцентованим ритмом і яскраво вираженим звучанням басової партії» (ВТС, 79) (англ. *big beat* – НБАРС I, 228), *боді-арт* «напряв авангардизму в живопису: розмальовування фарбами людського тіла» (ВТС, 90) (англ. *body art*), але *бодибілдинг* «мистецтво формування свого тіла; культуризм» (ВТС, 90) (англ. *body-building*) і т. ін.

Сучасні тенденції в граматичній структурі української мови також відбиті сучасними словниками, напр., у межах родової категоризації всупереч чинному правопису відбувається визначення роду невідмінюваних запозичених іменників загальних назв за т. зв. метаіменниками (узагальненими назвами), напр., *броколи*, *кольрабі* (капуста), *урду*, *гінді* (мова) і под., *івасі*, *путасу* (риба) – ж.р., *цунамі*, *торнадо* (вітер, ураган) – ч.р. і под.; або ж розрізнення за родом залежно від позначуваного предмета: *фіджі* – ж. (мова), ч. (народ), що фіксується словниками, напр.: *сек'юриті* – ж. (охоронна фірма), ч. (охоронець) (УОС, 797). Однак і цей критерій не дотримується послідовно. Скажімо, сучасні орфографічні словники кваліфікують *бароко* як іменник середнього роду (УОС, 45), а *рококо* – чоловічого (УРС, 776), хоч ССІС тлумачить обидва слова як напряв, тобто іменник ч.р. (до речі, це стосується не лише запозичень, помітне також коливання у визначенні роду іменників із суф. -ищ- і закінченням -е (*вовчище* – ч.р. (УОС, 152), *свекрушище* – ж. і с.р. (УОС, 792), *бабище* – с.р. (УОС, 36) та ін.). Пор. ще випадки тиражування помилок попередників: *недбальство* у СУМі помилково

визначене іменником жіночого роду; ВТС автоматично дублює цю помилку (754); так само іменник с. р. *нутро* в обох словниках кваліфікується ч. р.

Правописна невпорядкованість іншомовних запозичень негативно позначається на функціонуванні українських назв: нерідко трапляються неправильні написання питомих слів, особливо в рекламних оголошеннях, на взір *спорт-клуб, авто-мийка* тощо.

Зasadничий принцип нормативної лексикографії не зводиться до штучного консервування мовних пережитків чи безапеляційного пуризму щодо новотворів і силової уніфікації варіантів. Завдання лексикографа-нормалізатора полягає в урахуванні передусім функціональної значимості і культурно-історичного змісту конкретної мовної одиниці. Виваженим шляхом розбудови і нормалізації українського літературного лексикону з огляду на динамічні процеси, які його формують на сучасному етапі, має бути принцип розумної збалансованості між традицією і потребами в нормативному оновленні. Український лексикон потребує обережного опрацювання, вироблення мовознавцями надійних рекомендацій щодо його подальшого вдосконалення, щоб не розірвати історичних традицій у розвитку української літературної мови, адже саме стрижневі традиції забезпечують повагу до неї з боку суспільства.

Література

1. Гердт А.С. Введение в этнолингвистику / А.С.Гердт. – СПб., 2005. – 456 с.
2. Єрмоленко С.Я. Мовно-естетичні знаки культури в історії літературної мови // Мовознавство. – 2007. – № 4-5. – С. 3-12.
3. Караулов Ю.Н. Лингвистическое конструирование и тезаурус литературного языка. – М., 1981. – 375 с.
4. Нешименко Г.П. Динамика речевого стандарта современной публичной вербальной коммуникации: проблемы. Тенденции развития // Вопр. языкознания. – 2001. – № 1. – С. 98-132.
5. Сороколетов Ф.П. Лексико-семантическая система и словарь национально-го языка // Современность и словари. – М.: Наука, 1978. – С. 4-19.

Словники, довідники

- ВТС** Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К. – Ірпінь: Перун, 2007. – 1736 с.: іл.
- ВЗОС** Великий зведений орфографічний словник сучасної української мови. – К. –Ірпінь, 2004.
- НСЗ** Нові слова та значення. Словник. / Укл. Л.В.Туровська, Л.М.Василькова, відп. ред. Л.О.Симоненко. – К.: Довіра, 2008. – 272 с.

- РУС** Російсько-український словник у 4-х томах / Ред.колегія: Гриценко П.Ю. (голова), Гнатюк І.С., Головашук С.І. та ін. – К.: Знання, 2011.
- СССР** Сучасний словник іншомовних слів / Укл. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2006.
- СУМ** Словник української мови в 11-ти томах. – К.: Наук. думка, 1970–1980.
- УП** Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови – стереотип. вид. – К.: Наук. думка, 2004. – 240 с.
- УОС** Український орфографічний словник / За ред. В.Г.Скляренка. – К.: «Довіра», 2009.

Zinaida KOZYREVA

Register of vocabulary and general language lexicographical standard

In article the basic tendencies and directions of development of a modern Ukrainian lexicon are defined. The author pays attention to some aspects of it process in sphere of word usage and word-formation. Key words: Lexicon, replenishment and lexicon reduction, doublets, loans speaking another language.

УДК 811.161.2.373.374.